

LU DU

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Książ Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Bóben

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półrocza 6\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2\$50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Kurytyba — Aven. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Kurytyba—Caixa Postal 155—Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden łam: 1 raz 2\$, 2 razy 3\$, 3 razy 4\$, 4 razy 5\$ i t. d. Ogłoszenia płaci się zawsze z góry, inaczej nie umieszcza się. Ogłoszenia można płacić znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Uzasn. numeru 200 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego, Adamika i Aleksandra Majewskiego.

Jeszcze o Wystawie Powszechnej w Poznaniu.

ZJEDNOCZENIE KAPEANÓW POLSKICH W AMERYCE WOBEC P. W. K.

Powszechna wystawa krajowa w Poznaniu wzbudziła niezwykle zainteresowanie wśród duchowieństwa polskiego na wychodźstwie polskim w Ameryce Półn. Zarówno całe zjednoczenie kapłanów Polskich na swych posiedzeniach jak i pojedynczy księża, posłanowali poprzednie dzieło wystawy przez zbieranie eksponatów i funduszy na ten cel i przez gotowanie się do zwiedzenia kraju i wystawy poznańskiej. W tym celu będzie dokonana ścisła statystyka majątku parafij polskich, ich stanu liczebnego, zebrane będą fotografie kościołów, szkół, sierocinców, klasztorów i plebanji oraz domów parafijalnych. Dojdą do tego wszystkiego ciekawe wykresy z życia i rozwoju tych placówek życia religijnego, które na wychodźstwie tak ściśle się złączyły z patriotyzmem. Na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem wychodźstwa na wystawie poznańskiej będą przeprowadzone specjalne zbiórki. Budżet tego przedsięwzięcia dochodzi do 75,000 dolarów.

PAWILON EMIGRACJI NA P. W. K.

Dotychczas się, że Polonia Ameryki Północnej, jako najmłodsza grupa polska na obczyźnie, postanowiła wziąć na siebie koszt wystawienia ogólnego pawilonu emigracyjnego na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu. W pawilonie tym, który ma pozostać na zawsze jako Muzeum Emigracyjne, znajdą się działy poszczególnych grup polskich na obczyźnie, między innymi i nasza grupa Polonii Brazylijskiej.

DZIENNIKARZE AMERYKANSCY NA P. W. K.

W Polsce bawiła wycieczka 9 dziennikarzy i dyrektorów najważniejszych pism i agencji prasowych. Wycieczka zwiedziła tereny P. W. K. i wyraziła zdumienie na widok prac przygotowanych do tego potężnego dzieła.

Wiadomości.

Z POLSKI.

STANDARD KRÓLEWSKI NA ZAMKU WARSZAWSKIM. Uczestnicy kongresu monarchistycznego w Warszawie wystali następującą depeszę hökdownową do marszałka Piłsudskiego:

Marszałek Józef Piłsudski Targowiska (Rumunia).

Drugi kongres monarchistycznej organizacji wszechstanowej, obradujący w dniu dzisiejszym w Warszawie, przyjął udział 1.500 delegatów z całej

Polski. Śle Ci, Panie Marszałku, wyrazy hołdu.

Oby Bóg najwyższy dał, aby za Twoich rządów odżyła święta tradycja Jagiellonów i Batorych.

Oby szlendar królewski, wzniesiony na zamku warszawskim obwieścił światu zjednoczenie Polski i Litwy i zeszczenie serc wszystkich obywateli dla dobra i potęgi państwa.

W CIĄGU JEDNEJ NOCY 300 KRZYŻY I FIGUR ZNISZCZYLI AGITATORZY UKRAIŃSKIEGO „SELROBU”.

Lwów, 19-go września. Donoszą tu z Żółkwi, że w ciągu nocy zniszczyli niewysledzeni dotąd zbrodniarze wszystkie figury i krzyże w liczbie ponad 300 na drogach pomiędzy Żółkwią i Kulikowem z jednej strony i między Żółkwią a Dziubkami z drugiej. Bezbożnicy porozbijali młotami wszystkie kamienne, przydrożne figury, zaś krzyże drzewiane przepielowali u podstaw.

Według kursujących w Żółkwi pogłosek, zbrodniocy czynili dziełem agitatorów ukraińskich „Selrobu”, uwijających się w powiecie żółkiewskim.

OBRADY I UCHWAŁY PIASTA.

W gmachu sejmowym obradował niedawno zarząd stronnictwa „Piast” w pełnym składzie. Obrady zakończyły się wczoraj uchwaleniem długiej rezolucji w sprawach politycznych, organizacyjnych i gospodarczych. W rezolucjach tych zarząd atakuje politykę zarządu we wszystkich dziedzinach oraz podkreśla, że stosunek władz rządowych do stronnictwa nie uległ poprawie. Co do projektowanych zmian ustrojowych zarząd podziela stanowisko zajęte przez klub parlamentarny „Piasta” i poleca klubowi, ażeby dalsze

swoje stanowisko uzależnił od stosunków w kraju. W sprawie zjednoczenia stronnictw ludowych zarząd stwierdza, że rozbitcie wśród członków powoduje obniżenie pod względem oświatowym, społecznym i religijnym, utrudniającą działalność żywiołom antypaństwowym. Podkreśla dalej, że rozbitcie to wynika nie tylko ze względów zasadniczych ale z animozji osobistych i poleca klubowi parlamentarnemu, ażeby przeprowadził akcję na terenie sejmiku zmierzającą do konsolidacji.

RZYZGNACJA POSŁA ANUSZA.

Posel Antoni Anusz (z Bloku Bezpartyjnego Współpracy z Rządem), jak dowiadujemy się, złożył mandat poselski.

EMIGRANCI POLSCY BEZ BILETÓW NA STATKACH „KRAKUS” I „VIRGINIA”.

Paryż 17-go września. Przy sprawdzaniu dokumentów pasażerów emigracyjnych na statkach „Krakus” i „Virginia” wykryto obecność na „Krakusie” 10-tu a na „Virginii” 13-tu emigrantów bez biletów i paszportów. Władze francuskie w Havrze aresztowały ich.

OFIARA POLAKÓW Z AMERYKI.

Wycieczka Polaków z Ameryki podczas swej bytności w Warszawie złożyła do dyspozycji P. Prezydenta Rzeczypospolitej 20.400 złotych w dolarach. P. Prezydent przeznaczył powyższą kwotę na cele oświatowe, rozdzielając ją w następujący sposób: 7.000 złotych dla zjednoczenia polskich towarzystw oświatowych, 7.000 złotych na skarb pracy kulturalno-oświatowej i 7.000 złotych na oświatę w wojsku.

Z Brazylii.

Kurytyba.

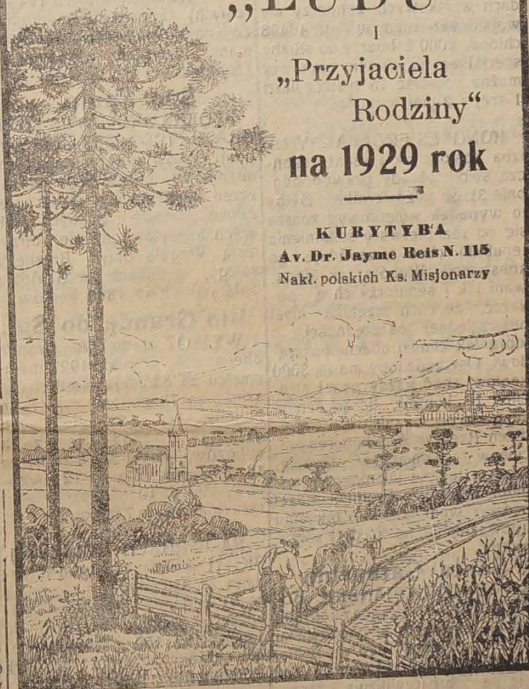
AGITACJA KALENDARZOWA u naszych rusinów parafialskich, by święta swoje obchodzili według kalendarza gregoriańskiego — a więc zgodnie z całym światem katolickim — skończyła się niepowodzeniem. Obie gazety ruskie, tak „Pracja” z Prudentopolis jak i „Chilborob” z Porto Uniao potwierdzają zgodnie, że rusini kalendarza „popolskiego” nie przyjmą ani „popolsku” świętować nie chcą. Jedni wybiegli swoje uzasadniali tem, że należy zacząć jak postąpiła ukraińcy w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych i w Małopolsce (Galicji) a drudzy jak „Chilborob”, że należy naród ruski objaśnić, że kalendarz gregoriański nie jest kalendarzem ani polskim ani ukraińskim ani rzymskim lecz powszechnym „Chilborob” jednak nie może ukryć swego zadowolenia, że cała ta agitacja kalendarzowa się nie udała choćby z tego względu, że ją wzięcia bazylijska

Już wyszedł

Kalendarz Polski „LUDU”

„Przyjaciela Rodziny” na 1929 rok

KURYTYBA
Av. Dr. Jayme Reis N. 115
Nakł. polskich Ks. Misjonarzy

Niezmiernie zajmujący, prawdziwie polsko-brazylijski; zawiera mnóstwo opowiadań i rzeczy wesołych i pouczających. Kalendarz zdobi mnóstwo obrazków z naszych kolonii: Kurytyba, São Feliciano, Amola Faca, Poelinho, Aracaju. Zjazdy oświatowe i t. d. Kalendarz pięknie połączony z kolorową okładką kosztuje tylko 2\$000 (jest do nabycia w tej cenie u Pp. Agentów „Ludu”. Przesyłka poezji jednego kalendarza kosztuje 3\$000; opłata z góry, uliszalna i w selach.

Pracja. Nadal zatem pozostało nie po naszych kolonjach polsko-ruskich to zamieszanie w świętowaniu, co chałwy Bożej nie przysporzy a pomnoży tylko pijanństwo po wendach, bo polowiczność jest zawsze szkodliwa.

AGITACJA ZA PARANSKĄ HERWĄ rozwija się po północnych stanach Brazylii bardzo dobrze i energicznie prowadzi ją agitacja dr. Porto da Silveira redaktora kurytybskiej „A Republicana”. Obecnie w drodze powrotdnie stanął już dr. Silveira w Rio de Janeiro. Jedynie propaganda herwy na północ Brazylii może naszej herwie zapewnić lepszą przyszłość, skoro Argentyna tak skwapliwie rozwija swoje herwa. W propagandę herwy w Europie na większą skalę nie wierzymy. Dziwimy się uszczypliwym uwagom kurytybskich dzienników „O Dia” i „Gazeta do Povo” o agitacji dr. Silveira, do której piszą, że to tylko słowa a nic więcej i wreszcie, że odezwy dr. Silveiry podpisują tylko arcybiskupi, biskupi i gubernatorzy stanów i prezydenci.

WSPANIAŁY HOTEL otrzymał Kurytyba. Ogromny budynek byłego prefekta Kurytyby dr. Moreira Garcez, stawiany na Pracja Ozorio, zostanie na ten cel obrócony pod nazwą Kurytyba Palacio Hotel. Gmach będzie urządzony z całym komfortem a na dachu (plaskim) będzie się mieścić wielki ogród restauracyjny, gdzie codziennie będą się odbywały koncerty. Dwie wielkie windy elektryczne będą gości wyciągały aż ponad 5-te piętro na owych skąd rozpościera się piękny widok na całą Kurytybę. Czy jednak starczy gości dla tak wielu hoteli w Kurytybie, to inne pytanie.

PODATEK od domów i Taxa Sanitaria przyjmie druga kolektorja bez grzywny aż do 31-go października, na co zwracamy uwagę.

Parana.

PONTA GROSSA. Bufet na tutejszej stacji kolejowej okradł 12-go października złodzieje. Śledztwo wykryło, że kradzieży w różnych wiktualach i trunkach

Gdyby się wszyscy przekonali o przyjemnym zapachu w uszach po oczyszczeniu zębów, inusgo środka higienicznego do ust już by nie używali. Sprawa taka przyjemna w uszach, jak przezwijająca kapiel na dle.

ocenianej na 800\$ dopuścił się 3 nieletnich chłopców jeden polskiej a dwóch innej narodowości. Chłopcami kierowali dwaj do-rosli złodzieje jeden murzyn i jeden polak, którzy przez cały otwór w drzwiach wsuwali chłop-ców do wnętrza bufetu i odbie-rali skradzione towary, które na-stępnie znalezione w domu nie-jakiej Maria Polaea we Villa Anna Riita. Małoletnich złodziei oddano sądziemu a za pełnolet-nimi śledzi policja.

Rio de Janeiro.
CUKROWNICY pernambukań-scy i inni zrzeszeni w trust, za-żądali w izbie deputowanych przez posta Rollemberga aż 60 milionów milrejsów pożyczki na założenie banku dla obro-ny cukru na wzór waloryzacji kawy w São Paulo; nadto po-datek konsumpcyjny od alkoho-łu i kaszasu zostały o 20 pro-cent podwyższoney.

STAN LICZEBNY BRAZYLIJSKIEJ SIŁY ZBROJNEJ usta-łono na rok 1929 w następujący sposób: prócz oficerów w służ-bie, Escola Militar ma liczyć 750 uczniów, szkoła sierżantów 622 jako kandydatów wojskowych na topografów sztabu general-nego i pomocników pisarskich w kwaterze generalnej i zakła-dach wojskowych, żołnierzy we wojsku aktywnym w linii 40498 chłopca, 2000 żołnierzy do służ-ty specjalnej; na wielkie manewry można powołać 15 tysięcy ludzi 1-szej i 2-giej kategorii.

KONGRES FEDERALNY, tak izba posłów jak i senat, skoń-cza swoje obrady prawdomo-ownie 31-go października. Byby to wypadek wyjątkowy i zdar-za się po raz pierwszy od istnie-nia republiki choć przewiduje go konstytucja. Wogóle, tak depu-owani jak i senatorzy chcą po-każać, że i ich przenika myśl bezwzględnej oszczędności, o którą tak chodzi obecnemu rzą-dowi. Oszczędziłoby mu to 3000 kontów, choć każdy poseł straci-łby 10 kontów, licząc pensje kongresowe za listopad i gru-dzień. Rzeczywiście kongres pra-cuje w tych dniach w przyspie-sonym tempie jak powiada sen-ator Paulo de Frontin; budżet będzie wnet gotowy, taksamo upoważnienia na kredyty zagra-niczne.

Santa Catharina
PLEMIĘ INDIJSKIE BO TOKUDÓW — liczące około 500 głów, osiedlone w obowozisku (posto) za górą Tayo w polskiej parafii Itapoajis — Lucena — już się na dobre cywilizuje i zaczy-na się zbliżać do polskich kolo-nistów. Dnia 14-go października zgołowali botokudzi pra w dzi-wą niespodziankę ks. Kominkowi z Itayopolis. 13-go października zjechał ks. Kominek z nabożeństwem do kaplicy na Moemie; dowie-dzie się o tem dzicy i 11 chlo-pa z nich wyruszyło z „posto” i po całonocnej podróży stanęło 14-go października przy kaplicy w Moemie, zgłodzeni i wyczer-pani do reszty. Zobaczywszy ks. Kominka wykrzykiwali na cały głos: papai! papai! garnęli się do niego z ufnością wita-jąc go serdecznie. Strudzył się go serdecznie. Strudzył się go serdecznie. Strudzył się go serdecznie. Strudzył się go serdecznie.

Seckiarz Fette zalał swojemi piernikami bezbożniemi Sero Azul i okolice; w walce z kościołem katolickim jest mu każdy pożą-dany przyjaciel czyto bolsze-wik czy komunista, czy krwi-żerzy rząd meksykański prze-śląjący kościół.

Rodacy!

Alameda Carlos de Carvalho N. 157

gościniec, aby zobaczyć Botoku-pada 1930 roku; w tym dniu i roku ukończy aryoksiąże Oto, najstarszy syn zmarłego cesarza Karola i cesarzowej Zyty, lat 16 i według prawo-stwa węgierskiego może objąć tron. Wszyscy monarchiści węgierscy już się na to zgodzi-li; do tego czasu musi tylko rząd węgierski załatwić wszyst-kie sprawy sporne i uzyskać zgodę państw europejskich, gdyż układ pokojowy w Trian-on rozłożył jeszcze na dalsze lata świadcząc o pokojowej Wę-gier. Aryoksiąże Oto jest chło-pcem bardzo miłym i energiz-ny, a cesarzowa Zyta kobi-eta wielkich zalet charakte-ru i ducha, wychowuje go w duchu przyszłego króla Wę-gier; młody aryoksiąże mówi już biegle po węgiersku i kształ-ć go najlepší profesoremie sprowadzeni z Węgier.

São Paulo.
SPÓŁKA OKRETOVA LOYD BRASILEIRO otrzymała od kom-panji doków w Santos zawiado-mienie, że okrety jego muszą przed wypłynięciem płacić nale-żytości portowe i żadnych dal-szych kredytów już nie otrzy-mają. Wogóle Lloyd Brasileiro zalega w dokach w Santos z opłatami aż na 1800 kontów.

Rio Grande do Sul.
WYWÓZ stanu Rio Grande obejmował w roku 1927-mym: smalcu za 82 miliony milrejsów, szarki za 73 miliony, ryżu za 54 miliony, skór za 22 miliony, weł-ny za 17 milionów, fiżonu za 13 milionów, tytoniu w liściach za 13 milionów, wina za 12 milio-nów, łożu za 10 milionów, maki miodkowej za 7 milionów i t. d.

NA TARGACH BRAZYLII. SKICH w innych stanach sprze-dano za 323 miliony a zagranicą za 91 milionów milrejsów. Naj-więcej produktów bierze Rio de Janeiro (bo 160 milionów) po-tem São Paulo (74 miliony) Pernambuco, Bahia i t. d.

HOJOWLA w roku 1927-mym liczyła: 10,542,220 sztuk bydła, 6,954,440 owiec, 5,931,810 świń, 1,575,940 koni i 419,686 mułów.

SERRO AZUL — Powodzie wrześniowe wyrządziły tu ogromne szkody i w planach i w gospodarstwie a najwięcej w dro-gach i mostach. Pocztę utykają wszędzie, a droga między Sero Azul a Guarany jest okropna. Komisja ziemska w Santa Rosa i Guarany otrzymała na repara-cje dróg 64 tysiące milrejsów.

Zakupując akcje Banku Polsko-Brazylijskiego kto-re są do nabycia u wszyst-kich kupców polskich albo u IGNACEGO KASPROWICZA.

Alameda Carlos de Carvalho N. 157

Rosja
SOWIETY ROZPIJAJĄ ROBO-TNIKÓW.
Ryga, 18-go września. — „Komunist” donosi, że w Iwa-nowo Wozniensku, gdzie znajdują się największe w Rosji fa-tryki włókiennicze, robotnicy zażądali od miejscowego so-wietu zamknięcia sklepu z wódką oraz zakazu sprzedaży alkoho-łu w spółdzielniach sowieckich. Władze odpowiedziały od-mownie, motywując swą odpo-wieź wielkim dochodem jaki daje skarbo-wi so wieckiemu sprzeda-ż alkohol. Odpowiedź ta wywołała oburzenie wśród robotników.

ROZPUSTA I DEMORALIZA-CJA W KIEROWNICZYCH SFERACH KOMUNISTÓW.
Donoszą z Moskwy, że komi-тет centralny partii komuniz-tycznej wydał okólnik do orga-nizacji lokalnych, w którym zwraca uwagę na niestychanie ciężkie położenie młodzieży żeńskiej tak pracującej w fabry-kach, jak i uczącej się w wyż-szych uczelniach sowieckich.

Okólnik stwierdza wyszki-wanie młodych dziewczyn w fabrykach oraz masowe wypad-ki zniewalania ich przez zajmu-jących kierownicze posady komunistów.

Procent kobiet, uczących się w wyższych uczelniach corocznie maleje. Równocześnie zmniej-sza się udział kobiet w organi-zacjach komunistycznych. Komi-тет centralny nawołuje do obrony interesów znajdującej się w ciężkim położeniu młod-zieży żeńskiej i zaleca zwalczanie atmosfery demoralizacji i rozpusty.

Chiny
Po krwawym stłumieniu bols-zewizmu, zaszczerpnego w Chinach na złość Anglii i Stan-om Zjednoczonym przez Ros-ję — Chiny zjednoczyły się znnowu w olbrzymie państwo i obrały prezydentem generała Chiang-Kai-Sheka, który zło-żył już przysięgę i objął urzęd-owanie. Niebawem zapanuje ład i porządek w olbrzymim państwie „środką (świata)” a także i misje katolickie odet-chną po tylu kłękach i prze-śladowaniach. Prezydent wy-dał manifest do narodu, wy-zwając go do pociągania starożytnych cnót chińskich i do popierania rządu nowego prezydenta, by kraj zajął od-powiednie miejsce w kulturze narodów i by się przyczynił do postępu.

St. Zjednoczone
WYSZŁA WÓDKA.
W rządowym magazynie pro-hibicyjnym w New-Yorku gro-

madzone były pasy konfisko-wanych przez agentów prohibi-cyjnych i władze celne napojów alkoholowych. Ilość ta rosła z dnia na dzień i dosięgła pokaż-nej cyfry 100 000 galonów. I oto pewnego dnia stwierdzono, że wódka... wyszła. Ze 100 000 ga-lonów nie pozostało ani kropel-ki. Aresztowano wprawdzie kil-ku funkcjonariuszów, ale wódki nie odnaleziono.

Chile.
Próba komunistyczn-a nie udała się. Jak wiadomo, energiczny prezydent chilijski Carlos Ibanez, kazał kilkuset wicherzycieli i agitatorów ko-munistycznych wraz z żonami i dziećmi wysiedlić na odlud-ną wyspę w Oceanie spokoj-ny — Juan Fernandez; poz-oiwy prezydent kazał im wy-budować domki, zapatrzył w narzędzia pracy i w żywność na pierwsze miesiące i pozwo-lił im urzędować w tej wyspie swój raj bolszewicko-komunistyczny, mogli robić co chcieli. Już po kilku mie-siącach próżniaki komunisty-czne, co to najpierw chcą za-wsze odebrać co obce, zgłoszyli się do rządu z pokorną prośbą, by mogli wrócić do dawnych siedzib i stosunków; zarazem złożyli solenne przyrzeczenie, że nie będą już prowadzić żad-nej agitacji za komunizmem. Prezydent kazał napowrot sprowadzić tych skruszonych buntowników. — Takie próby powinno urządzać z komuni-стами każde państwo; z pew-nością wywiałoby ludziom z głów wnet te nieziszczalne mrzonki.

DWADZIEŚCIA PAR WRÓ-BLI PRZYCZYŃĄ ZMARTWIE-NIA W CHILI.
W porcie Valparaiso (Chile) stanął pewien włos, który wśród bagażu posiadał dwa-dzieścia par wróbli; chciał on sprzedać je w Chile. Ponieważ do tej chwili wróble w Chile nie znano, więc celnicy zażądali za nie bardzo wysokiego cla którego włos nie chciał za-płacić i nie mógł.

Wobec tego wróble przeszły na własność rządu w Chile, to znaczy, zostały skonfiskowane przez celników, którzy wypu-ścili je na wolność. Skutek był nadszpejzany. W dolinie Aconagua wróble bardzo się rozmnożyły i rozszły się szy-bko w dolinach sąsiednich. Kli-mat Chile sprzyjał im wyjątko-wo, żywności było aż za wiele.

Wkrótce też z gromadki wróbli powstały olbrzymie sta-da szkodników, wyrządzają-cych wielkie straty na plan-tacjach owoców. Wszystkie inne miejscowe ptaki tej wiel-kości co wróble, zostały przez nie wypędzone coraz bardziej na południe; wróble zjadły im jajeczka z gniazd, a młode zabijały na śmierć dziobami.

Meksyk.
MIEŁ STOSUNEK CZKI pa-nują w Meksyku przez rządami masonów. Oto pociągi kursują tam teraz tylko w dzień bo w nocy były stale napadane przez bandytów.

Argentyna.
ARGENTYNA I MEKSYK.
Katolicy argentyńscy nie przestali na zwolaniu tylko pu-blicznych wieców protestacyj-

nych przeciwko tierpieniem współczesnego narodu mezoem-ników; z inicjatywy związku robotniczego otwarto subskry-bcję narodową na rzecz kato-lików w Meksyku. Wynik prze-szedł oczekiwania, gdyż w ciągu krótkiego czasu zebrano prawie milion lirów, które przesłano Papieżowi do roz-dziatu według jego uznania, aby przez to dowiedzieć że spra-wa katolików w Meksyku jest równocześnie sprawą Papieża i katolików całego świata.

Albanja
KATOLICY WOBEC EROLÓW ZOGU.

Z Tirany donoszą, że kato-licy biskupi albańscy, ze względu na opozycyjne stano-wisko katolickich szczebów al-bańskich wobec nowego króla, zwrócić się do Papieża z pro-bą o instrukcję w tej sprawie. Sekretarz Stanu w Watykan-ie kard. Gasparri zalecił zna-nie nowego króla. Wobec tego, przedstawiciele duchowieństwa katolickiego udają się w dniach najbliższych do Tirany, aby złożyć hołd królowi.

Telegramy z Polski.

Warszawa, 15-go paź-dziernika. — Komunisci urzą-dzili sobie kongres w Łodzi, w jednym z największych ognisk przemysłowych Polski. Waku-tek możliwych zaburzeń, za-prowadził rząd stan policyjne-go pogotowia. (Widocznie komu-niści chcą wyzyskać obec-ny strajk robotników łódz-kich z przemysłu włókiennicze-go, aby doprowadzić do roz-ruchów i wzburzyć umysł robotników. Przyp. Red.)

KURS PIENIĘDZY.

Dolar	8500
Lira włoska	5440
Frank francuski	330
Angielski funt sterling	41800
Pezo argentyński	35600
Frank szwajcarski	15600
Złoty polski	10000
Vale Ouro	4860

Najlepsze nasiona dostać można tylko w **POLSKIM SKŁADZIE NA-SION** Witold Zagotowicz Travesa Zacharias N 5. — Curujat.

UWAGA!
Niniejszym podajemy do wiadomości pu-blicznej, że dnia 22-go września b. r. podpisałismy umowę z artystą **A. S. P. w Warszawie p. Tadeuszem Morozewiczem**, jako kierownikiem artystycznym Teatru Polskiego Związku Amatorów Sceny. Za Zarząd: — Prezes **Jan Fielński**

DWA POKOJE tania do wy-najęcia. — Rua Conselheiro Bar-tas N 186.

Teatr Polski
Związku Amatorów Sceny
Pod kierownictwem artystycznym T. Morozowicza

Dnia 27-go PAŹDZIERNIKA b. r. (w sobotę);

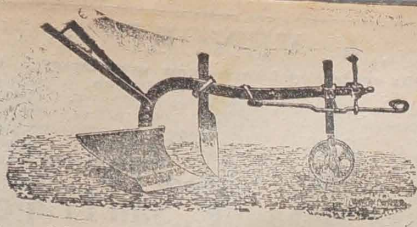
Lekkomyślna Siostra
Komedja w 4 aktach, przez Wł. Perzyskiego.
NOWOŚĆ! NOWA WYSTAWA!
Początek o godzinie 8,30 punk-tualnie. — Po przedstawieniu **Bal**.

Polski Salon Fryzjerski
•HYGIENICZNA•
Rua Saldanha Marinho N 81.
W nabytej praktyce mego zawodu, salon mój urządźlam pod względem hy-gienicznym i technicznym na wysokić zadania, zalecając wszelkie wygody laskawej klienteli. Dla pań wygo-dnie urządzony osobno salon.
Wacław Robert Albert

Urozmaiconą Zabawę Matinée
urządza dnia 21-ga w niedzielę o godzinie 3-ciej po południu w lokalu SZKOŁY LUDOWEJ

„JUNAK”
W ten sam dzień odbędzie się SENSACYJNY BIEG 6 kilome-trowy między Troczińskim i Sobocińskim. Do biegu stawi się Witold Zubinski, znany bokser, oraz prawdopodobnie inni biegacze. Wybieg z PORTAO punktualnie o godzinie 5-tej a meta przed Szkołą, na ulicy Colombo.
Po biegu nastąpi zabawa na cześć zwycięzcy, aż do pół-nocy. — **POPIERAJCIE „JUNAKA” I SZKOŁĘ.** ZARZĄD.

Węgry zostaną ogłoszone

Koloniści! Przed zakupem przyrządów rolniczych składu gdzie są przyrządy bardzo dobre, gwarantowane, tanie i wygodne gdzie jest wielki w nich wybór. Abyście nie stracili ani na czasie ani pieniądzech, udajcie się do składu:

CASA HACKRADT, CURITYBA
 RUA 15 DE NOVENBRO N 96 - Caixa p. 420

Koloniści! Uwaga!

Przebiega **Kolonistów** do uprawy kawy na fawendzie **SANTO ANTONIO** — muiejpium **S. ANTONIO PLATINA** 12 kilometrów od tego miasta.
Warunki kontrakt: Od każdego 1000 sztuk kawy **300\$000** rocznie. **Wypłata co 60 dni.**
UWAGA: Kolonista ma prawo sądzić sobie kukurydzą lub fizon między kawą dla siebie.
Warunki zboru kawy: **Placisz od 75** litrów zebranej kawy 2\$000. Kolonista może sobie też zarobić dziennie 7\$000 poza swoją pracę.
Dom z podłoga, kryty dachówka oraz stajnia, pastwisko są do dyspozycji dla kolonisty. Przeprowadzka płaci firma ale już na miejsce.
Uwaga: Nie sprzedajemy ziemi; tylko chcemy ludzi jak powojnę na uprawę kawy w dobrym klimacie w Paranie. Potrzebujemy około 50 rodzin. Żywność i inne drobiazgi kolonista kupuje gdzie chce. Dupomagamy robotnikom we wszystkim. W razie choroby my właściciele sami staramy się naszym robotnikom o pomoc.
 Informacji udzieli: Administrator osobiście na tej fawendzie lub listownie.

ADRES:

Estefano Najm & Cia.

Santo Antonio da Platina
Paraná

Blższych informacji o pracy na fawendzie kawy firmy Estefano Najm może udzielić w Redakcji „Luda” p. **José Papugno** w godzinach od 8-jej do 11-tej do południa i od 1-szej do 5-tej po południu.

ADWOKACI

Prof. Dr. Fr. R. de Azevedo Macedo
Dr. James Portugal Macedo
Dr. Jan Grabski
 Praça Tiradentes N 52,
 nad Księgarnią CURITYBA

Klinika Chirurgiczna

przy ulicy 7 de Setembro N. 69, narożnik ulicy Telceliffe
 Telefon N. 448.
 Chorych zamieszocowych przyjmując na stały pobyt, Nowy aparat Roiegans (Sato-X). Specjalność: choroby chirurgiczne, koblęcie i dróg moczowych.
Dr. Antoni Bydygier

Nie tylko we wojnie walczą!

Zwyciężyć, to honor w życiu!

Nas nikt nie może pokonać, bezwzględnie ukt. My zwyciężymy. — **Zobaczcie nasze ceny.**

Materjały wełniane różnokolorowe	1\$500
Jedwab Gorros Jersey	2\$500
Pół tuzina chusteczek dla dzieci	2\$000
Renda Cenra szjąka	1\$000
Jedwab Velludo Mary, szer. 1 m.	1\$600
Szelki Chicó Bola	1\$500
Szelki eleganckie	2\$500
Kretony męski	4\$000
Płotna llniane szer. 2,20 x 19\$ na 14\$000	
Sztyka płotna sprzedajemy z 2100\$ za 1200\$	
Pończochy jedwabne	4\$000
Fiolet na ubranie	3\$500
Wiadki do słuhu	2\$300
Kołdry dla dzieci od	3\$500
Płotno angielskie sztyka 12 Yards	2\$500
Volle szłone	2\$ 00
Materjały wełniane na wiosnę	8\$000
Morim sztyka, 10 metrow	9\$500
Ubrania dla dzieci, dobre	2\$500
Kapy nieprzemakalne	7\$500
Płotno »belje« 1,40 m. szerokości	3\$600
Płotno na obrus	3\$500
Włda Colonia Pompeia, pół litra	7\$500
Alfarnes para pyjamas od	3\$00
Puder Floramey, pudełko	4\$800
» Arlette z Hevena, latka	2\$800
Pończochy dla pań	1\$200
Viołła dla dzieci, każdy	2\$000
Revolwer de repitico, każdy	1\$500
Prześcierała	8\$000
Płotno baweliane	2\$500
Korinki ceme, sztyka	1\$800
Igi »Singer«, 1 tuzin	1\$ 00
Płotno llniane, pół kila	5\$000
Jedwab pralny, 90 cm. szerokości	6\$000
Ręczniki do kąpielii	4\$500
» grube	7\$500
Prześcierała na jedną osobę	5\$800
Kretony chińskie	2\$800
Ręczniki, pół tuzina	2\$600
Morim wspaniałe, 20 Yrds	3\$5 00
Zelf wspaniałe	1\$400
Pasta Golbate, skrzyńca	1\$800
Brylantyna Favorita, latka	\$40.
Carduro Branco, dwie sztuki	\$300
Alca de seda, różnokolorowa	\$700
Marynarki i kamizelki	2\$500
Płotno na ubranie	1\$500
Grzebienie męskie	\$600
Grzebienie	\$500
Grzebienie damskie	\$400
Krawatki jedwabne	3\$000
Ręczniki	1\$900
Płotno Rio Orion	\$500
Guziki (pudełko 100 guzików)	\$300
Poślwiaki męskie	2\$500
Brim Beje do haftowania	1\$400
Plaże białe	2\$800

Prześcierała na jedną osobę
 Kretony chińskie
 Ręczniki, pół tuzina
 Morim wspaniałe, 20 Yrds
 Zelf wspaniałe
 Pasta Golbate, skrzyńca
 Brylantyna Favorita, latka
 Carduro Branco, dwie sztuki
 Alca de seda, różnokolorowa
 Marynarki i kamizelki
 Płotno na ubranie
 Grzebienie męskie
 Grzebienie
 Grzebienie damskie
 Krawatki jedwabne
 Ręczniki
 Płotno Rio Orion
 Guziki (pudełko 100 guzików)
 Poślwiaki męskie
 Brim Beje do haftowania
 Plaże białe

CASA ABDO
 PRAÇA MUNICIPAL N 26
 (dawniej 4), wejście z ulicy Riachuelo

Pierwsze polskie Transatlantyczne

Okrety pod polską flagą
Krakus 16,000 tonn
Swiatowid 16,000 tonn

JEDNOLITA TRZECIA KLASA.
 Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylją i Argentyną.
 Bilety direkt do wszystkich miast Europy Centralnej. Doskonała organizacja przy sprowadzaniu rodzin z wszystkich miast Europy Centralnej a w szczególności z **POLSKI** Informacje w języku polskim i brazylijskim udziela wyłączny PRZEDSTAWICIEL NA PARANĘ:

P. TEOFIL G. VIDAL
 RUA SÃO FRANCISCO N. 60.
 Podagenci i t. d. — Na okręcie TEOMACZ POLSKI — Opieka nad kobietami i dziećmi i t. d.
 AGENCI FIRMY:
 Ladislau Bukowski, Ponta Grossa — Parana — Praça Barão de Guarauna N 4 — Caixa postal 174.
 João Szklierniarz — Prudentopolis — Parana — Praça 15 de Novembro 4.
 Albin Piotrowski — Ivahy — Parana.
 Ludwico Hawryluk — Iraty — Parana.
 Stanislau Guszczynski — Marechal Mallet — Parana.
 João Zawadzki & Cia — Fluvipolis — Parana.
 Wł. Kacprzak — Rio Claro — Parana.
 Kółko Rolnicze, adres Ks. Zdzisłowo — São Mathews Parana — Francisco Pasternak — Itayopolis — Alto Paraguassu — Estado Santa Catharina.

Najwyborwsze piwo obecnego sezonu jest bezsprzecznie „Bock Jasne” i „Bock Ciemne” Zbrowaru tutejszego

ATLANTICA
 Telef. 348 i 454. — Curitiba — Av. Iguassú N9-21
Moreira Junqueira & Cia Ltda
 RUA BARÃO DO RIO BRANCO 445 — CURITYBA.
 Telefog 377 — Caixa Postal 388.

Postada zawsze na składzie deski na sufity i na podłogę. — Krowkie, belki i inne materjały potrzebne do budowlj. Konstruktorzy mogą otrzymać materjały na spłata na dobytech warunkach.

ODEZWA do Rodaków kolonii Erechim, Stan Rio Grande do Sul

Rodacy! Od szeregu lat uświadamiłicie sobie potrzebę uczelni, w której dzieje Wasze po ukończeniu szkół początkowych mogłyby nadal czerpać świadko wiedzy. Niezależnie których stać było na to, wysłali swoje dzieci na dalsze nauki do kolegiów w Marechal Mallet, w Kuritybie lub do kolegiów brazylijskich. Znaczna jednak liczba dzieci uzdolnionych przerywała na zawsze swoje nauki po ukończeniu szkółki początkowej. Brak odpowiedniej uczelni w okręgu Erechim zamykał przed nimi drogę dalszego rozwoju. Gdyby im dane były warunki kształcenia się, oddaliby później naszą kolonię daleko większe usługi bez względu na to, czy wróciliby do zajęć na roli, w rzemiośle, czy też jako pracownicy w dziedzinie oświaty, życia gospodarczego i t. p. Zdolności i talenty tak bezcenne dla kultury naszej narodowej i ogólnoludzkiej marnowały się i przepadały nazawsze.

Rodacy! Budujemy kolegium polsko-brazylijskie w okręgu Erechim! Grono ludzi podjęło to trudne zadanie, wierząc, że są pod tym względem wyrazieliśmy Waszych pragnień i że spotęgujemy ich wysiłki swoim współdzieleniem i pomocą. Dzieło, które mamy zrealizować, przestaje siłą jedną kolonię, — ma się waga Wj, wszyscy koloniści — polscy i brazylijski — m. Erechim i w okolicach przyczynić się do tego, by stanęło kolegium polskie w Erechim.

Rodacy! Kilka tysięcy rodzin polskich mieszka w okręgu Erechim! Ta wielka rzesza nie zdobyła się dotychczas na wytworzenie uczelni okręgowej, z którejby wychodził ludzkie, wiodący życie kolonii na wyższe szczeble rozwojowe narodowości wyprowadził nas znaczenie pod tym względem. Nie możemy stać w miejscu. Musimy pójść naprzód całą gromadą. Rolnik, który dziś przeważnie „chylił ku ziemi” powodzone „czolo” rozszerzy swoje życie, stanie się świadomym swojej pracy, swojej roli w ogólnym wytwórczości społecznej. Wyrzucimy dzmiaćce siły swoje. Wyrzucimy warunki, umożliwiające rozwój i zastosowanie zdolności wótrozych naszych dzieci we wszystkich dziedzinach życia.

Kolomium polskie w Erechim do podzwrodzenie dla braei z za Oceanu. Do dzieła zatem: Popierajcie przedsięwzięcia Komitetu Budowy Kolegium w Erechim: Niech nikogo nie brakuje w zastępie pod pion ducha!

Pod odezwa podpisał się: Tymczasowy K miet budowy Kolegium Polsko-Brazylijskiego, który stanowią zarząd i członkowie towarzystwa oświatowego im. Juljusza Słowackiego w Erechim, a mianowicie: Teodor Morawski*, Ludwik Skrzek*, Bol. Andros*, Jan Rmanoowski (syn)*, Trojanowski Stanislaw, Kazimierz Zambrzycki, Bronisław Pelt*, Ks. Stefani*, B. J. Zieliński, Jozef Romanowski*, Andrzej Dobski*, Jan Andros, oraz: Imocy Lisowski* i Franciszek Gijewski z Rio do Indios, Wacław Tyburski i M. Kamuski z 13 km. do Erechim Jan Rmanoowski (ojciec)* i Jozef Gijewski z Rio Paulo, K. Wasowski*, Stanisław Studziński i Władysław Dzięgielewski* z Rio Castillo, Mieczysław Jaguszewski* i Adam Sabat z Rio Branco, Miodoj Pogorzelski*, Antoni Pietras* i Stefan Ofinowski* z Lagado Maria i Valeriano, Franciszek Szczęsny* z São Carlos, Genesio, Jakób Stuchlik* z powiatu Rio do Patry, Jozef Bialek* z Rio Marcelino, Piotr Litowski*, Kazimierz Urbani*, Stanisław Urban, G. Muszyński, Fr. Marchewicz i Magiewscy z Trzeze de Maio, Konstancja Rabel* z Rio Ocaador, Franciszek Biedach* z Dourado, Michal Kowalski*, Stefan Janicki, Edward Weber, Fr. Janowski, Stan. Lubak z Bón Vista do Erechim, Stankiewicz Henryk z Inji III Graciano, Ferdynand Brzaska z Inji V. B. V. do Erechim, Jozef Doross* z Janowca Gauze z sede Floresta, Czesław Gorzyński* z Palomy, Rychek Franoltek z Lagado Viedo i wiele innych

Wzywamy każdego z osobna i wszystkich razem, wzywamy towarzystwa szkolne, kółka młodzieżowe, inne organizacje, wzywamy nanki odczyteli do rozpopierania sprawy odezwy, do popierania sprawy budowy kolegium słowem, zachęta, czynem.
 Składające ofiary na budowę kolegium Nabywajcie cegielki Komitetu Budowy „groze ofiarne” bilety loterii oświatowej i t. p. przedsięwzięcia Komitetu Budowy Kolegium w Erechim.
 Szczegółowy plan akcji w sprawie propagandy budowy kolegium, jak również wykaz poborów członków rozszerzonego Komitetu Budowy podany będzie w osobnym komunikacie Komitetu Budowy.
 Kończymy wzywaniem z testamentu pozostawionego przez jednego z naszych wioszów: „Niech żywnie troną nadzieja i przed Narodem niosą oświaty kaganiec!”

Komitet Budowy Kolegium Polskiego w Erechim
 ERECHIM, 1-go października 1928

Pod odezwa podpisał się: Tymczasowy K miet budowy Kolegium Polsko-Brazylijskiego, który stanowią zarząd i członkowie towarzystwa oświatowego im. Juljusza Słowackiego w Erechim, a mianowicie: Teodor Morawski*, Ludwik Skrzek*, Bol. Andros*, Jan Rmanoowski (syn)*, Trojanowski Stanislaw, Kazimierz Zambrzycki, Bronisław Pelt*, Ks. Stefani*, B. J. Zieliński, Jozef Romanowski*, Andrzej Dobski*, Jan Andros, oraz: Imocy Lisowski* i Franciszek Gijewski z Rio do Indios, Wacław Tyburski i M. Kamuski z 13 km. do Erechim Jan Rmanoowski (ojciec)* i Jozef Gijewski z Rio Paulo, K. Wasowski*, Stanisław Studziński i Władysław Dzięgielewski* z Rio Castillo, Mieczysław Jaguszewski* i Adam Sabat z Rio Branco, Miodoj Pogorzelski*, Antoni Pietras* i Stefan Ofinowski* z Lagado Maria i Valeriano, Franciszek Szczęsny* z São Carlos, Genesio, Jakób Stuchlik* z powiatu Rio do Patry, Jozef Bialek* z Rio Marcelino, Piotr Litowski*, Kazimierz Urbani*, Stanisław Urban, G. Muszyński, Fr. Marchewicz i Magiewscy z Trzeze de Maio, Konstancja Rabel* z Rio Ocaador, Franciszek Biedach* z Dourado, Michal Kowalski*, Stefan Janicki, Edward Weber, Fr. Janowski, Stan. Lubak z Bón Vista do Erechim, Stankiewicz Henryk z Inji III Graciano, Ferdynand Brzaska z Inji V. B. V. do Erechim, Jozef Doross* z Janowca Gauze z sede Floresta, Czesław Gorzyński* z Palomy, Rychek Franoltek z Lagado Viedo i wiele innych

osób, których nazwisk nie umieszczamy z braku miejsca.
Komunikat Tymczasowego Komitetu Budowy Kolegium Polsko-Brazylijskiego w Erechim.
 Do Komitji Rewizyjnej Komitetu Budowy zaprasza się następujące osoby: 1) Studulskiego, Jarłóba, 2) Dyszera Antoniego, 3) Rabela Konstatego, 4) Urbana Kazimierza, 5) Lisowskiego Piotra, 6) Pogorzelskiego Macieja, 7) Bratkowskiego Ludwika, 8) Lewńskiego Antoniego, 10) Sielmowskiego J. 11) Dyszera Jana, Gorozawskiego, Antoniego, 12) Kusia Stefana, 13) Grochalskiego Franciszka, 14) Zielińskiego Bolesława.

Na każdej kolonii będą powołani do wojprawy poboru ofiar i funduszów, blywających na budowę. Nazwiska poborów z nie których kolonii oznaczone są gwiazdką w podpisach pod odezwa. Lista poborów z innych kolonii będzie uzupełniana w następnych komunikatach. Organizacja zbórki ofiar na budowę przedstawia się jak następują: 1) będą wypuszczone „groze ofiarne” w cenie po 500 reis i po \$2000e na poborcom i po wendach: 2) cegielki w cenie po 10\$, 20\$ 50\$ i 100\$ (nazwiska nabywców cegielki będą wpisane do księgi wórozej kolegium); 3) loteria fantowa Komitetu Budowy, na którą fanty w naturze można już dziś deklarować w rece poborów lub bezpośrednio pod adresem Tymczasowego Komitetu Budowy w Erechim.
 O takich następnym imprezach do cholowych Komitet będzie zawiadamiał w następnym komunikatach parochy. Sprowadzania finansowa Komitji Skarbowej będą ogłaszane co miesiąc, a Komitji Rewizyjnej — co 2 miesiące.
 Jednocześnie Tymczasowy Komitet Budowy Kolegium Polsko-Brazylijskiego zawiadamia niniejszem, że w dniu 18-go listopada r. b. odbędzie się w powiatu Erechim zjazd przedstawicieli towarzystw oświatowych i kolonii w sprawie budowy kolegium.
 Będzie zwołanej wórozej kolegium i kolonii w sprawie budowy kolegium. Będzie zwołanej wórozej kolegium i kolonii w sprawie budowy kolegium. Będzie zwołanej wórozej kolegium i kolonii w sprawie budowy kolegium.

Tymczasowy Komitet Budowy Kolegium Polsko-Brazylijskiego w municipio Erechim.

Kongres Eucharystyczny w Łodzi.

(Głag dalszy)
 W piątek, świętego Piotra i Pawła, pierwszy dzień Kongresu. Od samego rana tłumy nie przeliczone przesuwały się w należytym porządku przez kościół, a i tam widział uwielbionego kapłana przy otaraniu i poświęcaniu. Od samego rana tłumy nie przeliczone przesuwały się w należytym porządku przez kościół, a i tam widział uwielbionego kapłana przy otaraniu i poświęcaniu. Od samego rana tłumy nie przeliczone przesuwały się w należytym porządku przez kościół, a i tam widział uwielbionego kapłana przy otaraniu i poświęcaniu.

